

גיליון 22 | אדר תשע"ב, 12.324, מרץ 2012

סגולה

מגזין ישראלי להיסטוריה

www.segulamag.com

ניצני מהפכה

מפלסות דרך לעידן נשי

מחאה בתחפושת
פריצת מוסכמות בוורמייזא

מיס פלשתינה
מלכות יופי בעדלידע

קרבה מסוכנת
ברניקי, טיטוס ומה שביניהם

מדורים

- פותר 3
- תמונת החודש 6
- קצרים 8
- בימים ההם 16
- ראו אור 70
- הצד השלישי של המטבע 72
- רשת סגולה 76
- בזמן אמת 78
- תשבצים וחידות 80
- משתתפים 82

ביקורת

64 הספר 'מרטין בובר: מבט מקרוב' מציג את חייו של ההומניסט הדגול ושל משפחתו דרך סיפורה האישי של נכדתו | **עשהאל אבלמן**

66 ענת גרנית-הכהן מביאה את סיפורן של נשים מהיישוב העברי בשירות הצבא הבריטי במלחמת העולם השנייה | **ימימה חובב**

מנבכי הארכיון

74 עדות נדירה על אישה ששימשה שוחטת מוסמכת בעיר פדובה שבאיטליה | **הדסה אסולין**

צור קשר

מכתבים ותגובות ניתן לשלוח לכתובת: סגולה - מגזין ישראלי להיסטוריה הגן הטכנולוגי מלחה, ירושלים, 96958 segula@segulamag.com

פרסום

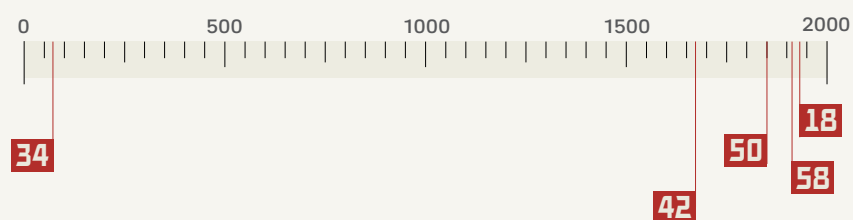
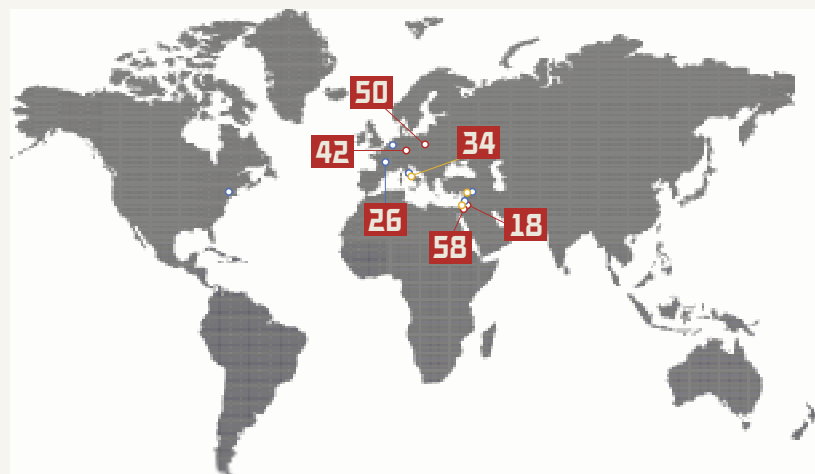
segula@segulamag.com
טלפון: 077-7277722
פקס: 02-5792159

הירשמו עכשיו

להזמנת מנוי:
03-6277777
www.segulamag.com

היכן ומתי

המפה והסרגל משקפים את המקומות ואת הזמנים שבהם עוסקים המאמרים והכתבות שבגיליון. המספרים מייצגים את מספרי העמודים

50 מבשרת את המהפכה

ריינא בתיה, אשתו הראשונה של הנצי"ב מוולוז'ין, לא תאמה את דפוס נשות החיל שכל מעייניהן נתונים לסיפוק צורכי בעליהן. מהפכת לימוד התורה לנשים בחיתוליה | **חנה קהת**

58 צלילי מולדת חדשה

בית הספר למוזיקה שהקימה שולמית רופין לא נטמן יחד עם המנהלת הראשונה שלו במורדות הר הזיתים אלא הצמיח דורות של מוזיקאים ומוזיקאיות | **שרה ברנע**

18 אסתר המלכה העבריייה

בעדלידע שנערכה בתל אביב בשנות העשרים של המאה העשרים אי אפשר היה להתלונן על הדרתן של נשים מהבמה הציבורית. למרות זאת קשה להאמין שהפמיניסטיות של היום היו רוות נחת מאירוע שהעלה על נס בעיקר את מעלותיה החיצוניות של 'מיס פלשתינה' | **חזקי שוהם**

26 דיוקן של המלכה

דמותה של אסתר העסיקה אמנים רבים בתקופות שונות. היו אמנים שהציגו אותה במרכז התמונה, אחרים הפכו אותה לדמות משנית וצדדית והיו אף כאלה שראו בה קרבן. והיו כמובן גם נשים יוצרות שעסקו בדמותה | **נעה יובלי-חכם**

34 קרבה מסוכנת

נסיכה ומלכה, עשירה ומיוחסת. חייה נעו בין הוללות רומית לבין ניסיונות להציל את המקדש בירושלים. זוהי ברניקי, מהצבעוניות ומהייחודיות בדמויות שהעמיד העם היהודי | **טל אילן**

42 מחאה בתחפושת

כשנשמעו המלים הראשונות של המגילה פרצו הנערות לעזרת הגברים והקיפו את הבימה פעמים אחדות. לא מדובר בהכרח במחאה נשית, אלא במחאה של נערות שרגליהן כמעט לא דרכו על מפתן בית הכנסת עד יום חתונתן | **ימימה חובב**

נס בטבריה

ב

י"ח בתשרי תקע"א (16.10.1810), בהיותו בן 38 בלבד, נפטר רבי נחמן מברסלב ונקבר באומן שבאוקריאנה, לשם נוסעים עשרות אלפים מדי שנה. ראוי להיזכר בכך שרבי נחמן שהה גם בארץ ישראל, בין ראש השנה לפורים תקנ"ט (1798-1799). בתודעה העצמית של רבי נחמן היה מסעו לארץ ישראל המעשה המרכזי והדרמטי ביותר בחייו. בערב ראש השנה תקנ"ט, לאחר תלאות רבות ביבשה ובים, הגיע רבי נחמן לחוף חיפה – 'וגודל עוצם השמחה שהיה לו באותו הרגע שעמד על אדמת הקודש אי אפשר לשער ואי אפשר לבאר אף אפס קצהו' (מעגלי צדק, מובא אצל אברהם יערי, 'מסעות ארץ ישראל', עמ' 487).

לאחר חג הסוכות יצאו רבי נחמן ומשמשו ברכיבה על חמורים לטבריה, שבה נקבר סבו של רבי נחמן – רבי נחמן מהורודנקה, תלמיד הבעש"ט. בטבריה שהה עד אמצע חודש אדר, ובזמן שהותו שם התחבב על יהודי העיר שהותו בעיר הסתיימה באירוע דרמטי:

ואחר כך נפל דָּבָר בעיר והוכרח לברוח, אך שער העיר נסגר, וברח דרך מערה עד שבא לחומה אצל שפת הנהר [הכנרת], ועלה על החומה וירד משם. והנה כאשר בא לצד השני והנה הים תחתיו, והיה תלוי על ידיו מלמעלה לחומה ותחתיו לים, ונשא לבו לשמים ויצא בשלום, ובא לעיר הקודש צפת" (שם, עמ' 491).

נס זה יכול להתרחש רק במקום שבו חומת העיר טבריה מגיעה עד לכנרת ויש באזור מערה סמוך לחומה. תיאור זה הולם את אזור 'כיפות השל"ה', האתר שהיום בנוי עליו המנזר היווני אורתודוקסי בפניה הדרום מזרחית של העיר העתיקה. מתחת לחצר המנזר מצויים עד היום קמרונות צלבניים, ושם קמרונות אלה הם המערה שדרכה ברח רבי נחמן. 'כיפות השל"ה' קרויות על שמו של רבי ישעיה הלוי הורוביץ, השל"ה הקדוש, שהתפלל במקום בראשית המאה ה-17. באותו מקום התפלל גם האר"י ב-1571, ובאתר זה היה כנראה בית הכנסת של יהודי טבריה במאה ה-16. עד היום עומד המגדל הנטוי בפנית המתחם, גבוה וכולט מעל שפת הים, בקצה המזרחי של החומה התורכית שהייתה בנויה כבר בימי רבי נחמן. ושם על קירות מגדל זה נתלה רבי נחמן כשנשא את לבו לשמים וניצל בדרך נס?

כיום האתר סגור ומסוגר, מוחזק בידי הכנסייה האורתודוקסית, ולא ניתן לפקוד את המקום שבו התפללו גדולי עם ישראל בעבר, ובו אולי התרחש נס לאחד מבכירי בניו בחודש אדר לפני 213 שנה.

יוסף סטפנסקי

האסט ניט געהערט? די
נייע וועבזייטל פון סעגולה
האט אנגעפאנגען! **

וואס העדצארק?*

דו מיינסט אז דאס
איס עפעס, ס'ווערט
צו ווארטן פאר די
אפליקיישען ***

סגולה
www.segulamag.com

* מה חדש? ** לא שמעת? האתר החדש של סגולה באוויר! *** נו באמת, אני כבר אחכה לאפליקציה